

Motion till riksdagen 2012/13:Ub511

av **Ulrika Karlsson i Uppsala (M)**

Fribeloppets avskaffande

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att avskaffa fribeloppet avseende lånedelen i studiemedlen.

Motivering

Högre studier gynnar såväl samhälle som individ. Det måste också löna sig att investera i sin framtid. Den gällande lagstiftningen inom utbildningsområdet avseende studiemedlet genomsyras av ett synsätt där studenter delas in i kategorier där en student enbart är en student och en arbetare enbart är en arbetare. På en modern arbetsmarknad fungerar det dock inte så och hela Sverige skulle tjäna på ett mer modernt synsätt. Arbetslivserfarenhet är en viktig komponent på arbetsmarknaden och det ska löna sig att arbeta. Förekomsten av fribeloppet slår därför fel. Systemet leder till att en student som arbetar mycket, och därmed betalar skatt som bidrar till statens inkomster, får ett lägre studiemedel för resten av terminen. Fribeloppet är inte en del av en modern utbildningspolitik på en modern arbetsmarknad. Ur ett frihetsperspektiv bör det inte i lag regleras så att den som väljer att göra lite mer, på sin fritid vid sidan av studier, bestraffas för det. Arbetslinjen bör gälla även Sveriges studenter.

Det kan ligga en viss logik i att begränsa studiestödet till den som ändå klarar av att försörja sig. Bidrag är till för att hjälpa dem som är i behov av stöd. Därför bör bidragsdelen i studiemedlet vara behovsprövat. Ett studielån ska dock betalas tillbaka och därför bör lånen inte påverkas av studentens inkomst. Det bästa vore därför att göra en indelning på bidrag och lånedel, där fribeloppet avskaffas – i synnerhet för lånedelen av det studiestöd som erbjuds. Det är ytterst rimligt att lånedelen blir opåverkad av extrainkomster från arbete eftersom det premierar flit.

Fel! Okänt namn på

Höjningen av fribeloppets övre gräns var ett välkommet initiativ från regeringen, men grundproblemet består. Fribeloppet beräknas per kalenderhalvår, vilket gör att studenter behöver planera sin inkomst noggrant för att inte mista studiemedel nästkommande termin. Dessutom minskar marginalnyttan av arbete drastiskt för studenter som ligger på gränsen att nå taket på fribeloppet. Det ligger även på studenten att informera CSN om inkomsten när taket i fribeloppet eftersom studiemedlen justeras nedåt retroaktivt. Att administrera detta kostar både energi och pengar. Ett avskaffande av fribeloppet skulle spara administrationskostnader och arbete för CSN.

Såväl samhälle som individ tjänar på ett avskaffande av fribeloppsgränsen. Fler studenter kan hel- eller delfinansiera sina studier, vilket är bra ur flera aspekter. För det första kan fler avsluta sina studier utan att vara maximalt belånade. För det andra kan arbetslivserfarenhet från studietiden göra det lättare att få arbete. För det tredje skulle svartjobben minska eftersom studenter inte längre skulle behöva dölja sin inkomst. Ett avskaffande av fribeloppet behöver inte påverka statsbudgeten eftersom skatteintäkterna ökar när fler betalar skatt och arbetsgivaravgifter.

Ett ökat samarbete skulle också kunna komma till stånd mellan olika företag och institutioner när studenter skriver uppsats eller genomför projekt mot ersättning. Staten kan dessutom spara pengar eftersom ett avskaffande av fribeloppet skulle innebära att studenter inte behöver låna lika mycket pengar som i dag. Sveriges studenter är myndiga individer berättigade att bestämma hur de väljer att spendera sin tid. Vi måste uppmuntra och hjälpa individer i utveckling.

Stockholm den 24 september 2012

Ulrika Karlsson i Uppsala (M)